

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000914

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бокшан Анна Миколаївна

2. Anna M. Bokshan

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 29-05-2026

Спеціальність за освітою: Соціальна робота

Місце роботи здобувача: Закарпатська академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 26465086

Місцезнаходження: вул. Минайська 38/80, Ужгород, Ужгородський р-н., 88015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12830

Повне найменування юридичної особи: Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Код за ЄДРПОУ: 02138872

Місцезнаходження: вул. Проскурівського підпілля, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Код за ЄДРПОУ: 02138872

Місцезнаходження: вул. Проскурівського підпілля, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.09.35, 14.09.93

Тема дисертації:

1. Організаційно-педагогічні засади діяльності закладів вищої художньо-мистецької освіти в Україні (кінець XX – перша чверть XXI століття)
2. Organizational and Pedagogical Foundations of Higher Art Education Institutions in Ukraine (Late 20th – First Quarter of the 21st Century)

Реферат:

1. Дисертацію присвячено теоретико-методологічному обґрунтуванню організаційно-педагогічних засад діяльності закладів вищої художньо-мистецької освіти України кінця XX – першої чверті XXI століття. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вперше в історико-педагогічній науці було: – здійснено всебічний і системний аналіз наукової проблематики – організаційно-педагогічних засад діяльності закладів вищої художньо-мистецької освіти в Україні (кінець XX – перша чверть XXI ст.), яка досі залишалася поза полем спеціального наукового вивчення; – визначено ключові чинники, що зумовили діяльність закладів вищої художньо-мистецької освіти в Україні (кінець XX – перша чверть XXI ст.), зокрема історико-соціальні та освітньо-організаційні передумови, що безпосередньо або опосередковано впливали на їхній розвиток; – здійснено й обґрунтовано періодизацію організаційно-педагогічних засад діяльності закладів вищої художньо-мистецької освіти в Україні. Початок XX ст. – 1991 р. подано як історико-

концептуальне підґрунтя розвитку вищої художньо-мистецької освіти в Україні, що є основою для визначення початку формування системи художньо-мистецької освіти в Україні. У межах дослідження кінець ХХ століття – першу чверть ХХІ століття розглянуто через призму чотирьох історіографічних етапів, що відображають послідовну трансформацію системи вищої художньо-мистецької освіти в умовах соціокультурних та освітніх змін: – перший етап – становлювально-трансформаційний (1991–2000 рр.); – другий етап – модернізаційний (2001–2013 рр.); – третій етап – євроінтеграційно-реформаторський (2014–2019 рр.); – четвертий етап – інноваційно-цифровий (2020–2025 рр). – окреслено та обґрунтовано перспективні напрями практичного застосування позитивного історичного досвіду, теоретичних засад і практики вищої художньо-мистецької освіти в контексті модернізації сучасної художньої освітньої системи; – уточнено специфіку неформальної та дистанційної освіти в закладах вищої художньо-мистецької освіти як альтернативної форми інституційної освіти; – здійснено ретроспективний аналіз архівних джерел, який дозволив уточнити зміст навчально-педагогічної діяльності закладів вищої художньо-мистецької освіти в Україні у досліджуваній період; – вперше до наукового обігу введено маловідомі архівні документи Державного архіву Закарпатської області (Фонд Р-825), на підставі аналізу яких уточнено дату заснування Ужгородського художньо-промислового училища (26 червня 1945.р.), яке розпочало свою діяльність як школа малярства, скульптури та школа художніх ремесел й у подальшому трансформувалося у сучасну Закарпатську академію мистецтв; Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в розробці, упровадженні та можливості використання матеріалів дослідження викладачами художньо-мистецьких ЗВО для доповнення змісту освітніх компонентів художньо-мистецьких ОПП. Матеріали дисертації використано в процесі підготовки майбутніх фахівців образотворчого, декоративного мистецтва та дизайну (освітні програми рівнів підготовки «бакалавр» і «магістр» 023/В3, В4 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» та 022/В2 «Дизайн»); удосконалено структуру навчальних планів та навчальних програм з профільних предметів означених спеціальностей, що враховує позитивний історичний досвід кінця ХХ – першої чверті ХХІ століття забезпечує інтеграцію національних культурно-освітніх традицій із сучасними європейськими тенденціями та орієнтується на підготовку конкурентоспроможних фахівців у сфері мистецтва в закладах вищої освіти України. Методичні рекомендації, розроблені за матеріалами дисертаційного дослідження, будуть корисними для використання в освітньому процесі закладів вищої та вищої художньо-мистецької освіти для підготовки фахівців художньо-мистецького профілю. Результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі закладів вищої художньо-мистецької освіти при розробленні та вдосконаленні освітньо-професійних програм підготовки фахівців у сферах образотворчого мистецтва та дизайну. Теоретичні напрацювання та висновки дослідження варто застосовувати при розробленні навчально-методичного забезпечення, підготовці підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій та курсів лекцій освітніх компонентів історико-педагогічного, мистецького та педагогічного спрямування, зокрема, «Історія художньої освіти», «Мистецька педагогіка», «Методика викладання образотворчого мистецтва», «Теорія і практика мистецької освіти». Матеріали дослідження будуть корисними для удосконалення змісту і організаційно-педагогічних засад професійної підготовки майбутніх художників, викладачів мистецьких дисциплін і дизайнерів. Використання результатів дослідження слугуватиме підґрунтям для створення науково обґрунтованих підходів до ефективної організації освітнього процесу у закладах вищої художньо-мистецької освіти України.

2. The thesis is devoted to the theoretical and methodological justification of the organizational and pedagogical foundations of higher art education institutions in Ukraine during the late 20th century and the first quarter of the 21st century. The scientific novelty of the research findings lies in the fact that, for the first time in the field of history and education, the following was achieved: – a comprehensive and systematic analysis of the academic issues has been conducted – organizational and pedagogical foundations of higher art education institutions in Ukraine (late 20th – first quarter of the 21st century), a topic that had previously not been the subject of specialized academic study; – the key factors that shaped the activities of higher art and design education institutions in Ukraine (late 20th – first quarter of the 21st century) have been identified, including the historical, social, educational, and organizational conditions that directly or indirectly influenced their development; – a

periodization of the organizational and pedagogical foundations of higher art education institutions in Ukraine has been carried out and substantiated. The period from the early 20th century to 1991 is presented as the historical and conceptual foundation for the development of higher art education in Ukraine, serving as the basis for determining the beginning of the formation of the art education system in Ukraine. This study examines the period from the late 20th century to the first quarter of the 21st century through the perspective of four historiographical stages, which reflect the gradual transformation of the higher art education system in the context of sociocultural and educational changes: – the first stage – the formation and transformation stage (1991–1999); – the second stage – the modernization stage (2000–2013); – the third stage – European integration and reform stage (2014–2019); – the fourth stage – the innovation and digital stage (2020–2025). – promising areas for the practical application of positive historical experience, theoretical foundations, and practices in higher art education have been identified and justified in the context of modernizing the contemporary arts education system; – the characteristics of informal and distance education in higher art education institutions as an alternative form of institutional education have been clarified; – a retrospective analysis of archival sources has been conducted, which made it possible to clarify the nature of the educational and pedagogical activities of higher art education institutions in Ukraine during the period under a study; – not widely known archival documents from the State Archives of Transcarpathian Oblast (Fund R-825) have been made available to the academic community for the first time; based on the analysis of these documents, the date of the foundation of the Uzhhorod School of Arts and Crafts (June 26, 1945), which later evolved into the modern Transcarpathian Academy of Arts was clarified. The practical significance of the research findings lies in the development, implementation, and potential use of the research materials by faculty members at art higher education institutions to supplement the content of educational components in art and design study programs. The materials from the thesis are used in the training of future specialists in fine arts, decorative arts, and design (educational programs at the bachelor's and master's levels: 023/B3, B4 «Fine Arts, Decorative Arts, and Restoration» and 022/B2 «Design»); the structure of the curricula and course syllabi for the core subjects of these majors has been refined, that takes into account the positive historical experience of the late 20th and the first quarter of the 21st century, ensures the integration of national cultural and educational traditions with contemporary European trends, and is focused on training competitive specialists in the field of art at higher education institutions in Ukraine. The findings of this study can be used in the educational process at institutions of higher art education to develop and improve educational and professional training programs for specialists in the fields of fine art and design. Theoretical findings and conclusions of this study can be applied in the development of teaching materials, the preparation of textbooks, workbooks, methodological guidelines, and lecture courses for educational programs in the educational components of history and pedagogy, the arts, and pedagogy. The results of this study can be used to improve the content, organizational, and pedagogical foundations of professional training of future artists, art teachers, and designers. The findings of this study will serve as a foundation for developing scientifically grounded approaches to the effective organization of the educational process at higher art education institutions in Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0120U104278

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бокшан, А. (2024). Організація навчального процесу у вищих мистецьких навчальних закладах України. Педагогічний дискурс, 36, 97–103. <https://doi.org/10.31475/ped.dys.2024.36.14>

- Бокшан, А. (2025). Історичний аспект формування системи мистецьких закладів освіти України. Педагогічний дискурс, 37, 72–76. <https://doi.org/10.31475/ped.dys.2025.37.11>
- Бокшан А. (2025 а). Організація освітнього процесу у закладах вищої мистецької освіти в країнах ЄС. Освітні обрії, 1 (60), 4–9. <https://doi.org/10.15330/obrii.60.1.4-9>
- Бокшан, А. (2025 б). Особливості впровадження дистанційних технологій в закладах вищої мистецької освіти в період запровадження карантину та воєнного стану в Україні. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2 (142), 473–482. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2025.02/473-482>
- Бокшан, А. (2025 с). Реалізація неформальної освіти у закладі вищої мистецької освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 3 (143), 3–12. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2025.03/003-012>
- Бучківська, Г. & Бокшан, А. (2025). Історіографія становлення та розвитку закладів вищої художньо-мистецької освіти в Україні (кінець ХХ – перша чверть ХХІ ст.). Педагогічна Академія: наукові записки, 25. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18764721>
- Бокшан, А. (2023). Мистецька освіта Закарпаття: історико-культурні передумови. Гагенмейстерські читання. Європейська Україна: культура, мистецтво, ідентичність. Матеріали ІІІ Міжнар. наук.-практ. конф. (Кам'янець-Подільський, 1–2 груд. 2023 р.). (с. 119–121). Кам'янець-Подільський: К-ПНУ ім. І. Огієнка.
- Бокшан, А. (2025 d). Тенденції розвитку вищої художньо-мистецької освіти в країнах Європейського Союзу (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору: теорія, методологія, практика. Матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 12 лист. 2025 р.). (Ч. 1, с. 161–163). Луцьк: КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради. URL: <https://lpc.in.ua/wp-content/uploads/2026/02/ch-1-zbirnyk.pdf>
- Бокшан, А. (2025 e). Творче використання історичного досвіду художньо-мистецької підготовки фахівців у сучасних освітніх системах. Освіта для ХХІ століття: виклики, проблеми, перспективи. Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Суми, 26 груд. 2025 р.). (с. 148–150). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка.
- Kostenko, L., Ruda, O., Sofilkanych, M., & Bokshan, A. (2023). Distance Learning as an Integrative Response to Contemporary Challenges. *Futurity Education*, 3 (1), 166–178. URL: <https://doi.org/10.57125/FED/2022.10.11.12>
- Bokshan, A. (2023 а). Особливості формування освітніх програм, їх реалізації і науково методичного супроводу в закладах вищої освіти мистецького профілю України. Smachylo, V. & Nestorenko O. (ed.) *Modern approaches to ensuring sustainable development*. (p. 548–554). Katowice: The University of Technology in Katowice Press. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/33ba92a74a7c70f8ce3859b114f45150.pdf>
- Приймич, М., & Бокшан, А. (2024). Закарпатська академія мистецтв та контекст вивчення і розвитку мистецтва краю початку ХХ та початку ХХІ ст. Вісник Закарпатської академії мистецтв, 16, 19–27. URL: <https://doi.org/10.35204/2520-6419-2024-1-16-19-27>

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U104278

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бучківська Галина Вікентіївна

2. Galyna V. Buchkivska

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4836-8280

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Код за ЄДРПОУ: 02138872

Місцезнаходження: вул. Проскурівського підпілля, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пічкур Микола Олександрович

2. Mykola O. Pichkur

Кваліфікація: к.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8454-0642

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паньок Тетяна Володимирівна

2. Tetiana V. Panyok

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4026-4724

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сотська Галина Іванівна

2. Halyna I. Sotska

Кваліфікація: д.пед.н., професор, член-кор., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0184-2715

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Халайцан Володимир Петрович

2. Volodymyr P. Khalaitsan

Кваліфікація: к. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Код за ЄДРПОУ: 02138872

Місцезнаходження: вул. Проскурівського підпілля, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Поліщук Олександр Сергійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Поліщук Олександр Сергійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Крищук Б.С.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна